International Journal of Kannada Research
www.kannadajournal.com

ISSN: 2454–5813
IJKR 2020; 6(4): 22-25
© 2020 IJKR
www.kannadajournal.com
Received: 11-08-2020
Accepted: 16-09-2020

ರಾಘವೇಂದ್ರ. ಎಸ್
ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ
ಇತಿಹಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಭಾರತ

Corresponding Author:
ರಾಘವೇಂದ್ರ. ಎಸ್
ಸಂಶೋಧನಾರ್ಥಿ
ಇತಿಹಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ
ಮಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ
ಮಂಗಳಗಂಗೋತ್ರಿ, ಭಾರತ

ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅರಸರ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ದಾನ–ದತ್ತಿ ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖ

ರಾಘವೇಂದ್ರ. ಎಸ್

ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಕ್ರಿ.ಶ.ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಕ್ರಿ.ಶ.ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದ ವೇಳೆಗಾಗಲೇ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದಿತು ನಂತರ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಆಳಿದಂತಹ ಅರಸರೆಲ್ಲರೂ ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದರು ಅದಕ್ಕೆ ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರೂ ಸಹ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಲ್ಯಾಣದ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಮತ್ತು ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಾದ್ಯಂತ ನಿರ್ಮಿತಗೊಂಡ ಅನೇಕ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತದೆ.
ಕನಾಟಕದ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ರಾಮಾನೂಜರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಿಂತ ಮುನ್ನ ಇದ್ದ ಭಾಗವತ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ, ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜರ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವಧರ್ಮ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರ ದ್ವೈತ ಸಿದ್ಧಾಂತ–ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ರಾಮಾನುಜರಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರಿದ್ದರೆಂಬುದಕ್ಕೆ ಶಾಸನಗಳೂ, ದೇವಾಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಅಗ್ರಹಾರಗಳೂ, ಘಟ್ಟಿಕಾಸ್ಥಾನಗಳೂ, ಸಾಕ್ಷಿಗಳನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀ ರಾಮಾನುಜರ ಶ್ರೀ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮವು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚಾರವಾದದ್ದು. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶೀವ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸ್ತೋತ್ರಗಳಿರುವುದು, ಈ ಎರಡು ಧರ್ಮಗಳು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹೊಂದಿ ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಅಂಶವನ್ನು ವಿಧಿತಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು 'ಭಾಗವತಪಂಥ', 'ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ ಪಂಥ', ಹಾಗೂ ದ್ವೈತಪಂಥ ಎಂಬ ಮೂರು ಶಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ವೈಷ್ಣವವರು ಹಿಂದೆಯು ಇದ್ದರು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಹಾಲವಾರು ನಿದರ್ಶನಗಳಿ ಅವುಗಳೆಂದರೆ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬಹುದು.

ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳು : ಎರಡನೆಯ ತೈಲಪನ ಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಚೊಪ್ಪದಂಡಿಯ ಕ್ರಿ.ಶ.992ರ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ನಾರಾಯಣಯ್ಯನಿಗೆ ಗದ್ದೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟದನ್ನು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ತೈಲಪನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುನ್ನವೊಲುವಿನ ಕ್ರಿ.ಶ.1007ರ ಶಾಸನದಿಂದ ಧರ್ಮ ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಲಿಯೆಂದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ದತ್ತಿ ಬಿಟ್ಟದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯಾಶ್ರಯನ ಪಾದಪಂಕಜ ಭ್ರಮರನಾದ ಅಂಗರಕ್ಷಕ ತಂತ್ರಪಾಲ ಅರಸಪಯ್ಯನು ತಮ್ಮ ಕುಲಕ್ಕೆ ಧರ್ಮ ಉತ್ತರೋತ್ತರವಾಗಲಿಯೆಂದು ವಾಜಿಕುಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕೇಸನಮಯ್ಯಗೆ ಅಯ್ಯನವೊಳಲ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕೆರೆಯ ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿಗೆ 40 ಮತ್ತರು ಬೆಳ್ವೊಲವನ್ನು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿಗೆ ಕೆರಿಯನೆಲವನ್ನು ದತ್ತಿ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ.

ಬಳ್ಳಾರಿ ತಾಲೂಕಿನ ಒರುವಾಯಿ, ಕ್ರಿ.ಶ.1036ರ ತ್ರುಟಿತವಾದ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವನು ಎರಡನೆಯ ಜಯಸಿಂಹನು ಆಳುತ್ತಿರುವುದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಈತನ ರಾಣಿಯೂ, ನೊಳಂಬನ ಮಗಳೂ ಆದ ದೇವಳದೇವಿ ಮತ್ತು ಪಲ್ಲವ ಮನೆತನದ ಮಹಾಮಳಡಳೇಶ್ವರ ಉದಯಾದಿತ್ಯದೇವನು ಇದ್ದು. ಉತ್ತರಾಯಣ ಸಂಕ್ರಾಂತಿಯಂದು ಶ್ರೀ ನೊಳಂಬ ಮಹಾದೇವಿಯ ರಂಗವನ್ನು ಗಂಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಕ್ಕಿ ಬಂದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಾದ ಮಾಧವ ಷಡಂಗಿಯರಿಗೆ, ಕ್ರಿಷ್ಣಯ್ಯಂಗೆ ದೇವಯ್ಯಂಗೆ ದತ್ತಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಕುರುಗೋಡುನಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1176ರಲ್ಲಿ ಕಲಚೂರಿ ದೊರೆ ಕಿಂತಳದೇಶದ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ರಾಯಮುರಾರಿ ಸೋವಿದೇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನ ಸಾಮಂತ ಸಿಂಧವಂಶದ ಮಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ರಾಚಮಲ್ಲನು

ಕುರುಗೋಡಿನ ಮುಂಮ್ಮರಿದಂಡರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬನಾದ ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯರಿಬ್ಬರು ಸೀತಾಳ ಗದ್ದುಗೆಗೆ ಕೊಡ 20, ವಸುಧಾರೆ 2, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನಖರರು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮೇಲಿನ ಸುಂಕವನ್ನು ಮತ್ತು ಆದಾಯವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಸಿರುಗುಪ್ಪ ತಾಲೂಕಿ ನಲ್ಲಿ ಸಿರಿಗುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1091ರ ಚಾಲುಕ್ಯ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವನ ಪತ್ನಿ ಪಿರಿಯಕೇತಲದೇವಿಯು ಬಲ್ಲಕುಂದೆ–300ರ ಬಳಿಯ ತೆಕ್ಕೆಕಲ್ಲು–12ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಸಿರಿಗುಪ್ಪೆ ಸಿಂಧಕುಲದ ಮನ್ನೆಯ ಚೊಕರಸನು ಕೇತಲೇಶ್ವರ ದೇವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬ್ರಾಹಣರಿಗೆ 6 ಮತ್ತರು, ಸಿರುಗುಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ತೋಟ ಮತ್ತರು, 2 ಗಾಣ ಮನೆಯ ನಿವೇಶನ 8, ಮೂರು ತೆಲೆಯವರಿಗೆ 60 ಧಾನ್ಯಗಳು ಬೋಜನಕ್ಕೆ ದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಹಡಗಲಿ ತಾಲೂಕಿ ನಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಂಗಪುರದ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1058ರಲ್ಲಿ 'ನರಸಿಂಹದೇವರು, ಗಣಪತಿ ದೇವರು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ಮಹಾಜನರು, ಉರೊಡೆಯರು ಭೂಮಿದಾನ ನೀಡಿದ' ಸಂಗತಿಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೊಟ್ನಕಲ್ಲು, ಕ್ರಿ.ಶ.1148ರಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ತೈಲಪನು ಮಾಂಡಲಿಕ ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವ ಹೂವಿನಹಡಗಲಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ವಿಕ್ರಮಾದಿತ್ಯನು ಕೊಟ್ಟಿಗನೂರು ಗ್ರಾಮವನ್ನು ದಾನ ಮಾಡುದನು. ಹೂವಿನಹಡಗಲಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1090ರಲ್ಲಿ ಚಾಲುಕ್ಯ ದೊರೆ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವನು ಮಾಂಡಲಿಕ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ಪಾಂಡ್ಯದೇವನು ನೊಳಂಬವಾಡಿ 32,000ರ ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಶೂರ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸೇನಾಪತಿ ರವಿದೇವನ ಪತ್ನಿಯಾದ ರೆಬ್ಬಲದೇವಿಯು ತನ್ನ ಹುಟ್ಟುರಾದ ಪೊಸವಡಗಿಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಶವ ದೇವಾಲಯ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ದೇವರ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ದಾನ ಮಾಡಿದಳು. ಸೋಗಿಯ ಕ್ರಿ.ಶ.1121ರ ಚಾಲುಕ್ಯ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವನ ಆಳ್ವಿಕೆ, ಮಾಂಡಲಿಕ ಪಾಂಡ್ಯದೇವನು ನೋಳಂಬವಾಡಿ–32,000ವನ್ನು, ಮಹಾಮಂಡಲೇಶ್ವರ ಘಟ್ಟಿಯರಸನ ಕೋಗಳಿ–500ರ ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾಗವರ್ಮಯ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಕೇಶವದೇವರ ಸೇವಾಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೊಳಲು ಗುಂದೆಯ ದಾರಿಯ ತುಕೃಷ್ಣವಪ್ಪ ಎರೆಯ 2 ಮತ್ತರು, ಕಟ್ಟೆಯ ಕೋಡಿಯ ತೆಂಕ ಗದ್ದೆ ಕಮ್ಮ 300, ಎಲೆ–ಅಡಿಕೆ ಕೇಣಿಯ ಹೊರಗಣ ಭತ್ತ 30 ಹೇರಿದ ಭಂಡಿಗೆ ಮತ್ತು ವೂರಲು ತುಕೃಷ್ಣವಪ್ಪ ಒಂದು ಗಾಣದ ಎಣ್ಣೆಯನ್ನು ಕೇಶವಧೇವರ ರಂಗಭೋಗದ ನಂದಾಧಿವಿಗೆ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂಜಿಸುವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ದಾನ ಮಾಡಿದರು.

ಹರಪನಹಳ್ಳಿ ತಾಲೂಕಿ ನಲ್ಲಿ ಚಟ್ನಹಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿ.ಶ.1146 ಚಾಲುಕ್ಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರ ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನು ನೊಯ್ಯೇಶ್ವರದೇವರ ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಶಿವಬ್ರಾಹ್ಮಣಯ್ಯ ಕೊಂಡಭಟ್ಟರ ಕಾಲನು ತೊಳೆದು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಉಚ್ಚಂಗಿಯ ಕೋಟೆಯ ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಅರಸಿಕೆರೆಯ ಗದ್ದೆ, 15 ಮತ್ತರು ಬೆದ್ದಲೆ ಭೂಮಿ, ಅಕ್ಕೆ ಮಾ5, ಹೆಸರು ಮಾ1, ತುಪ್ಪ ಸೊಳಸಿಗೆ 1, ಮೊಸರು ಬ1, ಅಡಕೆ2, ಎಲೆ 4ರ ಪಡಿಯಲು ಮತ್ತು ವೇದಪಾರಗಂತರ 16 ಮಾನಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಛತ್ರಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟರು. ಶ್ರೀನಿವಾಸಪುರದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1147ರ ಚಾಲುಕ್ಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವನ ಕಾಲ, ಸಾಮಂತ ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವ ಕೊಚಿಗೊಳದ ಐತೇಶ್ವರದೇವರ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಭೋಜನಾರ್ಥವಾಗಿ ಗದ್ದೆ, ಬೆದ್ದಲೆಯ ಭೂಮಿಯನ್ನು ದಾನ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾಗಳಿಯ ಕ್ರಿ.ಶ.1160ರ ಚಾಲುಕ್ಯ ಜಗದೇಕಮಲ್ಲದೇವನು ಅವನ ಸಾಮಂತ ವೀರಪಾಂಡ್ಯದೇವನು ಬಾಗಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯದೇವರ ಪೂಜಾರ್ಥವಾಗಿ ಚಿದ್ದಣನ ಪತ್ನಿಯಾದ ದರ್ಮವ್ವ ಭೂದಾನ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ಆ ಗ್ರಾಮದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಬೋಜನಕ್ಕೆ ಭೂದಾನ ನೀಡುತ್ತಾಳೆ. ತ್ರುಟಿತವಾದ ಶಾಸನ ಚಾಲುಕ್ಯ ತ್ರಿಭುವನಮಲ್ಲದೇವನ ಸಾಮಂತನಾದ ಪಾಂಡ್ಯದೇವನು ನೊಳಂಬವಾಡಿ–32,000ವನ್ನು ಆಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಕಾಲಿಮಯ್ಯನೆಂಬುವನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಬೋಜನಕ್ಕೆ, ಬಾವಿಗೆ, ಸತ್ರಕ್ಕೆ ಕಮ್ಮ 450 ಮತ್ತರು ಭೂದಾನ ನೀಡಿದ ಉಲ್ಲೇಖವಿದೆ.

ಕಲ್ಯಾಣಿ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರು ಪೌರೋಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಅರ್ಚನಾವೃತ್ತಿಗಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದವು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರೆಂದು ಅಂದಿನ ಅರಸರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂ ವರ್ತಕರಾಗಿಯೂ, ಬೇಸಾಯಗಾರರಾಗಿಯೂ, ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿಯೂ, ಮಾಂಡಲಿಕರಾಗಿಯೂ, ದಂಡನಾಯಕರಾಗಿಯೂ ಇದ್ದ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಹೀಗೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ತುಂಗಭದ್ರ ನದಿಯ ತಟ್ಟದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಈ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ದಾನ–ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುವುದರಿಂದ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮೂರನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮ ಪ್ರಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾಗೆಯನಾಯಕ ಎಂಬುವನು ಪಲಯಾರಿಕೆ ಮಾಧವ ದೇವರು ಪ್ರತಿಷಷ್ಠೆಮಾಡಿದ ಕೇಶವದೇವರ ನಂದಾದೀವಿಗೆಗೆ ನೈವೇದ್ಯಕ್ಕೆ 12 ಮತ್ತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ದತ್ತಿ ನೀಡಿದನು.

ಮೂರನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈತನ ಮಹಾಮಂಡಳೇಶ್ವರನಾದ ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ರಾಮಾನುಜರ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವ (ವಿಶಿಷ್ಟಾದ್ವೈತ) ಧರ್ಮದ ಚಟುವಟಿಕೆ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದರೂ ಜೈನ ಮತ್ತು ಶೈವ ಧರ್ಮಗಳೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದವು. ಈತನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ನಾಡಿನ ಪ್ರಮುಖ ವೈಷ್ಣವ ಕೇಂದ್ರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಆಕಾಲದ ಪ್ರಮುಖ ಅಗ್ರಹಾರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಹೀಗೆ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ನಾಡಿನಲ್ಲಿರುಬ 18 ಅಗ್ರಹಾರಗಳು ಮತ್ತು ಬಹಳಷ್ಟು ಅಗ್ರಹಾರ ಪಟ್ಟಣ ಊರುಗಳಲ್ಲುರುವ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಗಳು ಅವರ ಅಧಿಕ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಮೂರನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಮಾನಸೋಲ್ಲಾಸದಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಆರಾಧ್ಯದೇವರಾದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಅವತಾರಗಳ ಮತ್ತು ಇವನ ಇಪ್ಪತ್ತನಾಲ್ಕು ಮೂರ್ತಿಬೇಧಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿಗಳು ಚತುರ್ಬಾಹುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುವವು ಎಂಟು ಬಾಹುಗಳುಳ್ಳ ಹರಿಯ ವಿಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬಲಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ನಂಜಕ (ನಂದಕವೆಂಬುದು ಹರಿಯ ಖಡ್ಗದ ಹೆಸರು) ಗದಾ ಬಾಣ, ಪದ್ಮಗಳು ಇರಬೇಕು ಎಡಹಸ್ತಗಳಲ್ಲಿ ಶಂಖ, ಧನುಸ್ಸು, ಚಕ್ರ ಹಾಗೂ ಖೇಟಕ (ಗುರಾಣಿ) ಇರಬಧಕು ಎಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಿಷ್ಣುವಿನ ವಿವಿಧ ಅವತಾರಗಳ ಮೂರ್ತಿಗಳೂ ಸಹ ಯಾವ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದರಿಂದಲೂ ಸಹ ಆಕಾಲದಲ್ಲಿನ ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಜನರ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಆ ಧರ್ಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಥವಾ ಅಭಿರುಚಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿ ಭಾವವನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಸ್ಥಾನಾಚಾರ್ಯರು/ ಪಂಡಿತರು : ಮೂರನೆಯ ಸೋಮೇಶ್ವರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಆಚಾರ್ಯರಾದ ವಾಮದೇವ ಪಂಡಿತರು, ತಪೋಧನರಾದ ಮಾಧವರಾಸಿ, ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ವಾಸದೇವಯ್ಯ, ನಾರಾಯಣ ಭಟ್ಟರು ವೈಷ್ಣವ ಧರ್ಮದ ಘನತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದರು.

ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅರಸರ ಕಾಲದ ಶಾಸನಗಳು :

ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1390 ರಿಂದಲೆ ಅಂದರೆ ಇಮ್ಮಡಿ ಹರಿಹರನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತುಂಗಭದ್ರೆಯಲ್ಲಿ ತಟದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವ ದೇವಾಲಯಗಳ ರಚನೆ ಆರಂಭವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಯಾದವ ವಂಶದವರಾದ ಸಂಗಮರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೊಯ್ಸಳ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಅವನತಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದ ವೈಷ್ಣವರಿಗೂ ಆಶ್ರಿತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಹಂಪೆ–ವಿಜಯನಗರ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಇವರ ರಚನೆಗಳೇ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ವೈಷ್ಣವರು ಈ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿಗೆ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿರಬೇಕು. ನರಸಿಂಹ ದೇವಾಲಯ, ರಾಮಚಂದ್ರ (ಹಜಾರ ರಾಮಚಂದ್ರ) ದೇವಾಲಯಗಳು ಆರಂಭದವು. ನಂತರ ಅಚ್ಯುತದೇವರಾಯನ ದೇವಾಲಯ ರಚಿತವಾಯಿತು. ಈ ಕಟ್ಟಡಗಳೆಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಬೃಹತ್ ರಚನೆಯೆಂದರೆ ವಿಠಲ ದೇವಾಲಯ. ಇಲ್ಲಿನ ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರು ಬಹುತೇಕ ಅಹೋಬಿಲದ ಪರಕಾಲಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು. ಚಾತ್ರದ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಒಂದು ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರ ಪ್ರಭಾವ ವಿಜಯನಗರ ತುಳುವರು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉಚ್ಛ್ರಾಯದಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಚ್ಯುತರಾಯ, ಸದಾಶಿವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಶ್ರೀವೈಷ್ಣವರೇ ಆಗಿದ್ದರು.

ಮಾಧ್ವಪಂಥಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ವೈಷ್ಣವರೂ ಹಂಪೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಪ್ರಭಾವ ಕಡಿಮೆಯೆ. ಕೃಷ್ಣರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥರು ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಈ ವ್ಯಾಸತೀರ್ಥ ಕ್ರಿ.ಶ.1526ರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಗಳನನು ಮಾಧ್ವಬ್ರಾಹ್ಮಣರಗೆ ದಾನ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಇವನ ಶಿಷ್ಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತೀರ್ಥನ ಉಲ್ಲೇಖವೂ ಈ ಶಾಸನದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಶಾಸನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾದದ ವಿನಿಯೋಗದ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬಂದಾಗ ವ್ಯಾಸರಾಜರ ಪಾಲನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದೆ.

ದೇವಾಲಯದ ಆಚಾರ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ತಿಮಣಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ ರಾಮಣಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಮುಳವಾಗಿಲ ರಂಗಯ್ಯನ ಮಗ ತಿಂಮಣಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ತಿವಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆ 1 ಖಂಡುಗ, ಮುದ್ದಲಾಪುರದಲ್ಲಿ 1 ಖಂಡುಗ ಮತ್ತು ದೇವಲಾಪುರದಲ್ಲಿ 1 ಖಂಡುಗ ಗದ್ದೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ದೇವಾಲಯದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವಕ್ಕೆ ನಂಜನಾಥನ ಮಗ ರಂಗನಾಥದೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಮುದಾದ್ದಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ನರಹರಿ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಖಂಡುಗ ಗದ್ದೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ.

ದೇವಾಲಯದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಿಲಾದೀಕ್ಷಿತ, ನರಸಿಂಹದೀಕ್ಷಿತ, ಭಾನುಭಟ್ಟ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಭಟ್ಟ, ಲಿಂಗಂಭಟ್ಟರಿಗೆ ತಲಾ ಅರ್ಧ ಖಂಡುಗ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ. ಪವಮಾನಭಿಷೇಕದ 12 ಜನರಿಗೆ ಪುರಾಣ ಹೇಳುವವರಿಗೆ, ಜೋತಿಷ್ಯರಿಗೆ, ಫಳಿಯಾರದವರಿಗೆ, ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪದವರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮುಂತಾದವರಗೆ ಬೇರ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾನೆ. ದಾನ ನೀಡಿದ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಗದ್ದೆಗಳ ಹೆಸರು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಗದ್ದೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿವರವಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.1513ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣಮಹಾರಾಯನು ಉದಯಗಿರಿಯಿಂದ ತೆಗೆದಕೊಂಡು ಬಂದಂಥಾ ಶ್ರೀಬಾಲಕೃಷ್ಣದೇವರ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇವರಿಗೆ ಅನೇಕ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಪೂಜಾಸಾಮಾಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಿಸುತ್ತಾನೆ. ದೇವರ ನಿತ್ಯ ನೈಮಿತ್ತಿಕಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಅತ್ತಿವಟ್ಟೆ, ಮುದಲಾಪುರ, ದೇವಲಾಪುರ, ಹರಿಯಸಮುದ್ರ, ತೊಗಲಗಲ್ಲು, ಬಾದನಹಟ್ಟಿ, ರುದ್ರಪಾದ ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನಲ್ಲದೆ, ಕೃಷ್ಣಾಪುರದ ಸ್ಥಳಸುಂಕ ಮೊದಲಾದವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಾನೆ.

ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಕ್ರಿ.ಶ.1516ರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ರಂಗನಾಥದೀಕ್ಷಿತನು ಗ್ರಾಮದ ಮಾನ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದು ರಾಜನತಾಯಿ ನಾಗಲಾದೇವಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವಾಗಲು ನಾಗಸಮುದ್ರವೆಂಬ ಕೆರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ, ನಾಗೇಂದ್ರಶಯನವೆಂಬ ವಿಷ್ಣು ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿ ವೈಭವದಿಂದ ರಥೋತ್ಸವವನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಈ ಗ್ರಾಮವನ್ನು ನಾಗಲಾದೇವಿಪುರವೆಂಬ ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೆಲವು 5 ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಹಂಚಿ ಶಿಲಾಶಾಸನ ಬರೆಸಲಾಗಿದೆ. ಮಲಪನಗುಡಿ–32 ಕ್ರಿ.ಶ.1412ರ ದೇವರಾಯನ ಆಳ್ವಿಕೆ ಬುಳ್ಳನಾಯಕನ ಮಗ ಹೆಗ್ಗಡೆ ಸೋಮಣಯನು ಬಿಸಿಲುಹಳ್ಳಿ ಕಣಿವೆ, ಬಡುವಲಿಯ ಕಣಿವೆ ಕೂಡುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅರವಟಿಗೆಗಳನ್ನು ಇಡಿಸಿ ಮಾಳಿಗೆ ಬಾವಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿ, ಆ ಅರವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಬಾವಿ ಶಿಥಿಲವಾದರೆ ಜೀರ್ಣೋದ್ಧಾರ ಮಾಡಲು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಕೆಲವು ದತ್ತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ.

ದೇವಾಲಯದ ಆಚಾರ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ತಿಮಣಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ ರಾಮಣಾಚಾರ್ಯ ಮತ್ತು ಮುಳವಾಗಿಲ ರಂಗಯ್ಯನ ಮಗ ತಿಂಮಣಾಚಾರ್ಯನಿಗೆ ಅತ್ತಿವಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆ 1 ಖಂಡುಗ, ಮುದ್ದಲಾಪುರದಲ್ಲಿ 1 ಖಂಡುಗ ಮತ್ತು ದೇವಲಾಪುರದಲ್ಲಿ 1 ಖಂಡುಗ ಗದ್ದೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ದೇವಾಲಯದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣತ್ವಕ್ಕೆ ನಂಜನಾಥನ ಮಗ ರಂಗನಾಥದೀಕ್ಷಿತನಿಗೆ ಮುದಾದ್ದಲಾಪುರದಲ್ಲಿ ನರಹರಿ ಗದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಖಂಡುಗ ಗದ್ದೆ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ದೇವಾಲಯದ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶಿಲಾದೀಕ್ಷಿತ, ನರಸಿಂಹದೀಕ್ಷಿತ, ಭಾನುಭಟ್ಟ, ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ಭಟ್ಟ, ಲಿಂಗಂಭಟ್ಟರಿಗೆ ತಲಾ ಅರ್ಧ ಖಂಡುಗ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ. ಪವಮಾನಭಿಷೇಕದ 12 ಜನರಿಗೆ ಪುರಾಣ ಹೇಳುವವರಿಗೆ, ಜೋತಿಷ್ಯರಿಗೆ, ಫಳಿಯಾರದವರಿಗೆ, ಮಂತ್ರಪುಷ್ಪದವರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮುಂತಾದವರಗೆ ಬೇರ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಗದ್ದೆಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾನೆ. ದಾನ ನೀಡಿದ ಅನೇಕ ಬಗೆಯ ಗದ್ದೆಗಳ ಹೆಸರು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಿದ ಗದ್ದೆಗಳ ಪ್ರಮಾಣದ ವಿವರವಿದೆ.

ಕ್ರಿ.ಶ.1515ರಲ್ಲಿ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ಬಾಲಕೃಷ್ಣದೇವರ ತಿರುವೀಧಿ ವಿನಿಯೋಗದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ನಿವೇಶನಗಳಿಗೆ ಪೇಠೆಯ ಮನೆಗಳಿಗಾಗಿ ನೆಳಲಹುಣಿಸೆಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಗದ್ದೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಂಡು ದಾನ ನೀಡುತ್ತಾನೆ. ಯಲ್ಪಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಿ.ಶ.1530ನೆಯ ದಂಡನಾಯಕ ತಿಮ್ಮರಸನಿಗೆ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯನು ಪಾಲಿಸಿದ್ದ ಯಳಪೆ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ ದಿನವೊಂದಕ್ಕೆ 12 ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಲು ವರ್ಷಕ್ಕೆ 36 ವರಹವನ್ನು ದಾನವಾಗಿ ಬಿಟ್ಟನು. ಇನ್ನೊಂದು ಶಾಸನ ಅಚ್ಯುತದೇವರಾಯನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿನ ವೈಷ್ಣವ ಸಂಪ್ರದಾಯಸ್ಥರು ಬಹುತೇಕ ಅಹೋಬಿಲದ ಪರಕಾಲಮಠಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು.

ಹೀಗೆ ವೈಷ್ಣವರು ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದಾನ ಮತ್ತು ದತ್ತಿಗಳು ಅರಸರು ನೀಡಿರುವಂತಹದ್ದು ನಾವು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿಯಲಾಗಿದೆ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಊರುಗಳನ್ನು ಅಗ್ರಹಾರಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ದಾನಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯ ಹೀರೆಹಡಗಲಿ, ಹೂವಿನಹಡಗಲಿ, ಕುರುವತ್ತಿ, ಮೋರಗೇರೆ, ಹೊಳಲು, ಬಾಗಳಿ, ಅಂಬಳಿ, ಬೆಣ್ಣೆಹಳ್ಳಿ, ತೆಲಗಿ, ಮಾಗಳ, ತೋಣಕಲಿ, ರಾರಾವಿ, ಮೋಹರು (ನಾರಿಹಳ್ಳಿ), ಕೊತ್ತಲಚಿಂತೆ ಮುಂತಾದವು ಪ್ರಮುಖ ಅಗ್ರಹಾರಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಈ ಅಗ್ರಹಾರ ಮತ್ತು ಇತರ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಪುರಿಗಲಿದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ವೇದಾಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ನಿರತರಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ವಾಸವಾಗಿದ್ದರು.

ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವೈಷ್ಣವರಿಗೆ ನೆಳಲಹುಣಿಸೆ, ಯಳಪೆ, ಮುದಾದ್ದಲಾಪುರ, ನಾಗಲಾದೇವಿಪುರ, ದೇವಲಾಪುರ, ಹರಿಯಸಮುದ್ರ, ತೊಗಲಗಲ್ಲು, ಬಾದನಹಟ್ಟಿ, ರುದ್ರಪಾದ,

ನಾಗೇನಹಳ್ಳಿ, ಗ್ರಾಮಗಲಾಗಿದ್ದವು. ವೈಷ್ಣವರಲ್ಲಿದ್ದ ಅಹೋಬಲ ಮಠ ಮತ್ತು ಪರಕಾಲ ಮಠಗಳು ಅವರ ಮುಖ್ಯ ಮಠಗಳಾಗಿದ್ದವು. ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ದೇವಾಲಯದ ಪುರೋಹಿರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮತ್ತು ಅಗ್ರಹಾರವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದರು ಹೀಗೆ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯ ತನ್ನ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಅಥವಾ ವೈಷ್ಣವರ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಅರಸರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ನೀಡಿದಂತಹ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ದಾನ–ದತ್ತಿಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಾಗಿರುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ

1. ಖಔಗಖಲೂ–ಜಓಆಜಂಓ ಜಓಖಅಖಜಕಖಜಔಓಖ, ಗಿಠಟಣಟಜ 09, ಠಚಿಡಿಣ–1, ಆಜಟ್ಝು, 1939.
2. ಖಔಗಖಲೂ–ಜಓಆಜಂಓ ಜಓಖಅಖಜಕಖಜಔಓಖ, ಗಿಠಟಣಟಜ 09, ಠಚಿಡಿಣ–2, ಆಜಟ್ಝು, 1941.
3. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟ 01, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ, 1998,
4. ಡಾ.ಎಂ.ಚಿದಾನಂದಮೂರ್ತಿಯವರ 'ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ', ಸಂಪುಟ–1, ಬೆಂಗಳೂರು, 2002.
5. ಜೆ.ಎಂ. ನಾಗಯ್ಯನವರ 'ಕಲ್ಯಾಣ ಚಾಲುಕ್ಯ ಶಾಸನಗಳು, ಸಂಪುಟ–1, ಮೈಸೂರು, 2011.
6. ಜೆ.ಎಂ. ನಾಗಯ್ಯನವರ 'ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸ', ಬಳ್ಳಾರಿ, 2002.
7. ಶ್ರೀ ಕಪಟರಾಳ ಕೃಷ್ಣರಾಯರ 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಲಾಕುಳಶೈವರ ಇತಿಹಾಸ', ಧಾರವಾಡ, 1955.
8. ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಶಾಸನ ಸಂಪುಟ 03, ಹಂಪಿ, 2000